

ابوالهول جنایت

سوسن سیرجانی

خبرنگار گروه فرهنگ

۹۱ سال پیش در ششم تیرماه ۱۳۱۳، هنوز خورشید کامل طلوع نکرده بود که اصغر قاتل را با طنابی محکم در میدان سپه‌بدار کشیدند. او و داستان‌های قتل‌های زنجیره‌ای که در تهران و بغداد انجام داده بود، آنقدر در روح و روان مردم ایران اثرگذار بوده که هنوز هم پس از نزدیک به یک‌قرن، زمانی که می‌خواهند به کسی صفت بدذاتی و آدم‌کشی بدهند، او را به اصغر قاتل تشبیه می‌کنند. روزنامه‌های آن سال‌ها به اصغر قاتل صفت «ابوالهول جنایت» را داده بودند. در این روزها که هنوز قلب‌ها و روحمان از آسیب‌های روانی جنگ و حملات اسرانیل، آرام نگرفته، با نگاهی به تقویم و یادآوری این تاریخ و اعدام اصغر قاتل، به این فکر می‌کنم که واقعا با این حجم از جنایتی که این‌روزها می‌بینیم، ابوالهول جنایت‌کست؟

اصغر قاتل با نام اصلی علی اصغر بروجردی، از پدری به دنیا آمده بود که به قتل و راهزنی در منطقه‌ای از مرکز ایران که این‌روزها در محدوده شهرستان اراک و ملایر قرار دارد، مشهور بود. رشد یافتن در چنین خانواده‌ای، بدون هیچ تحصیلاتی و طرد شدن از طرف برادر بزرگتر در نوجوانی، علی‌اصغر را تبدیل به یک بیمار روانی تبدیل کرده بود که می‌خواست با تجاوز و قتل انتقامش را از جهان بگیرد. او از شرایط سیاسی و اجتماعی جامعه عراقی در انتقال قدرت از عثمانی به فیصل یکم، استفاده کرد و ۲۵ پسر نوجوان را پس از تجاوز سر برید و در رود دجله انداخت. بعد به ایران آمد و در کمتر از سه ماه، با قتل هشت نوجوان در تهران، آمار قتل‌هایش را به ۳۳ نفر رساند. اصغر قاتل بزرگترین قاتل سریالی ایران با جهان نیست، نمونه‌هایی از این بیماران روانی در تاریخ کم‌نیستند. نمونه‌هایی مانند هارولد فردریک شیپمن در انگلستان یا لونیس گارلوتو در ونزوئلا یا حتی هوشنگ ورامینی در ایران که تعداد قربانیان‌شان از ۱۰۰ و ۲۰۰ نفر بالاتر می‌رود. اما نام اصغر قاتل بر جسته شده است؛ چون اولین بوده. اولین کسی که کمر به از بین بردن تعداد زیادی انسان بسته و در بستر تاریخی، این کار را پیش برده که نام‌اش را تبدیل به یک کابوس یا حتی ضرب‌المثل در تاریخ ایران کرده است.

وقتی برای نوشتن کتاب «پرتزه یک آدم‌کش» در حال تحقیق درباره علی اصغر بروجردی بودم، هربار که اعتراضاتش را درباره کشتن آدم‌ها می‌خواندم، بزرگترین سوالی که به ذهنم می‌رسید این بود که هیچ راه دیگری برای انتقام از جهان نبود؟ چرا زخمی از عقده‌های کودکی باید در روح کسی آنچنان بزرگ باشد که خون‌ریختن برایش آسان شود؟ به زندگی دیگر قاتلان سریالی هم که جوع کنیم، همه کسانی که زخم‌هایی از کودکی یا زندگی دارند، آنها را به این باور رسانده که باید از کسانی که تروماهایشان را در ذهنشان زنده می‌کنند، انتقام بگیرند. اما نکته جالب و تأمل‌برانگیز درباره همه قاتلان سریالی جهان این است که قدرت‌های سیاسی و حاکمیتی که دستور نسل‌کشی‌ها را صادر می‌کنند و دسته‌دسته کودک و زن‌ی دفاع را می‌کشند، در فهرست این قاتلان قرار نمی‌گیرند. این موضوع آنقدر در مرکز توجه است که حتی در مقالات روانشناسی و آماری که درباره این قاتلان هم نوشته می‌شود، معمولاً در ابتدا یا انتهای آن اشاره می‌شود که این فهرست‌ها لزوماً شامل جنایتکاران جنگی یا مسئولان کشتار داخلی و نسل‌کشی‌ها نمی‌شود. این یعنی افرادی مانند آدولف هیتلر، جوزف استالین، ماثو... که هرکدام بالغ بر هزاران نفر یا حتی میلیون‌ها نفر را به کام مرگ کشاندند، در میان این قاتلان سریالی جایی ندارند. دلیل اصلی این مسئله شاید همیشه سیاست‌های جهانی باشد که در زمان وقوع این فجایع انسانی، حق را به جنایتکاران جنگی می‌دهد. شاید برای ما که در امروز زیست می‌کنیم، خواندن تاریخ و دیدن آمار و ارقام قتل‌های افرادی مثل هیتلر و ماثو، تنها برای اطلاعات عمومی باشد. اما در دو سال اخیر که بنیامین نتانیاهو از هیچ اقدامی برای نسل‌کشی مردم در غزه فروگذار نکرده، همچنین جنگی که بر سر ما آوار کرد و تعداد زیادی انسان را در کشور ما به شهادت رساند، دیگر تاریخ و اعداد ارقام نیست. او بچه‌ای را در غزه می‌کشد که به دنبال غذایی از آسمان در شب، در پهنه یک دشت می‌دود! افرادی را در ایران کشت که هیچ دیدگاه سیاسی‌ای نداشتند. نتانیاهو در یک خانواده معمولی رشد کرده، مدرک کارشناسی در رشته مهندسی معماری و کارشناسی ارشد در رشته مدیریت اجرایی از مؤسسه فناوری ماساچوست دانشگاه ام‌آی‌تی آمریکا دارد. او همچنین در مقطع دکترا در دانشگاه هاروارد در رشته علوم سیاسی تحصیل کرده و سال‌ها در سازمان ملل و نهادهای ضدتروریستی فعالیت می‌کرده، اما از اصغر قاتل و هر قاتل سریالی دیگری باتروماهای روحی و زخم‌های کودکی، وحشی‌تر است. مادیرگ از اعداد، ارقام و تاریخ حرف نمی‌زنیم، خود ما هستیم که داریم یک قاتل سریالی و یک ابوالهول جنایت‌واقعی را به چشم می‌بینیم.

hammihanmedia@gmail.com

@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)• حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

عکس: AFP

آخرین قرارداد

بررسی بندهای قرارداد سرسام‌آور و باورنکردنی کریستیان رونالدو که باعث شد او چرخش ۱۸۰ درجه‌ای در عربستان داشته باشد

شود چراکه موفقیت این باشگاه می‌تواند در افزایش ارزش سهام رونالدو نیز اثرگذار باشد.

▼ دلیل ناراضی‌تی کریس چه بود؟

یک‌ماه پیش اما شرایط اصلاً برای باشگاه النصر خوب پیش نرفت. این باشگاه متمول عربستانی با شکست مقابل نماینده ژاپن، آن هم در خاک عربستان، نتوانست به فینال لیگ نخجبان آسیا صعود کند و تمام آرزوهای رونالدو و البته پیولی ایتالیایی، نقش بر آب شد. یکی از اهداف مهم رونالدو قهرمانی با النصر در لیگ نخجبان بود، اما نتوانست به این مهم برسد و تیم پرستاره الاهلی عربستان با شکست تمام رقبای خود طی یک‌فصل توانست جام قهرمانی را در این کشور نگه دارد. رونالدو به مدیران النصر گفته بود، دیدگاه شما برای قهرمانی و موفقیت بسیار کوتاه است و با چنین تفکری تمدید قرارداد به صلاح نیست. رونالدو معتقد بود، تا زمانی که مدیران النصر به تفکر قهرمان شدن و پیروزی نرسند، باشگاه‌هایی چون الهلال، الاتحاد و الاهلی بالاتر از این تیم قرار خواهند گرفت و همین امر باعث لطمه‌خوردن شدید برند رونالدو در دنیای فوتبال خواهد شد. مذاکرات با این بازیکن از همان ماه آپریل ۲۰۲۵ آغاز شد و مدیران باشگاه و سهامداران ارشد تضمین دادند هر بازیکنی که رونالدو بخواهد، توسط باشگاه جذب می‌شود. از سوی دیگر، پیولی نیز به دلیل کسب نتایج ضعیف از این باشگاه اخراج شد و به‌زودی به‌عنوان سرمرربی فیورنتینا ایتالیا معرفی خواهد شد. وضعیت نیمکت مربیگری این تیم در یک ابهام کامل به‌سر می‌برد اما آنچه الرياضیه اعلام کرده، سرمربی آتی النصر با نظر مستقیم رونالدو انتخاب خواهد شد. باتوجه به حضور سیمونه اینزاگی بزرگ در الهلال طبعاً باشگاه النصر هم باید سراغ یک‌مربی مشهور و البته کارکشته برود، وگرنه بازهم قافیه را به الهلال و سایر رقبای متمول واگذار خواهد کرد.

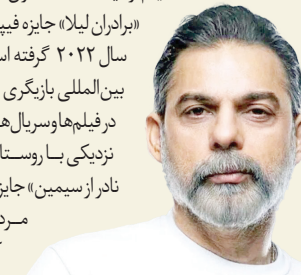
▼ چشم‌انداز ۲۰۳۰

نگاه حاکمان عربستان به این کشور یک چشم‌انداز ۲۰ ساله بود که فاز نخست آن قرار بود در سال ۲۰۳۰ به پایان برسد. یکی از جنبه‌های این چشم‌انداز، جذب توریست به عربستان بود تا این کشور بتواند در کنار توریست‌های مذهبی و مسلمان برای شهرهای مکه و مدینه، توریست‌های اروپایی و غیرمسلمان را نیز برای دیدن این کشور به عربستان بکشاند. پروژه توسعه فوتبال، بهترین تصمیمی بود که می‌توانست این کشور را به مردمان سایر قاره‌ها نشان دهد. هر چند بسیاری از فعالان حقوق‌بشر این بخش از پروژه را «ورزش‌شویی» عنوان کردند، اما آنچه شخص است پروژه از سوی حاکمان عربستان به خوبی پیش می‌رود. عربستانی‌ها می‌خواهند ۱۰۰۰ گله شدن رونالدو را در خاک عربستان رقم بزنند، به همین دلیل تاکید بر تمديد قرارداد دو ساله با این بازیکن مشهور و بزرگ داشتند. رونالدو، برنده پنج دور لیگ قهرمانان اروپا، در فصل ۲۰۲۵-۲۰۲۴، در ۴۱ بازی برای النصر ۳۵ گل به‌شمر رساند و برای دومین فصل متوالی بهترین گلزن لیگ حرفه‌ای عربستان شد، هر چند النصر با ۱۳ امتیاز اختلاف نسبت به قهرمان، الاتحاد، در رده سوم قرار گرفت. این ارقام سرگیجه‌آور تنها ارزش ورزشی CRV را نشان می‌دهند، بلکه تأثیر تجاری جهانی او را نیز بر جسته می‌کنند. رونالدو در تیم‌هایی چون منچستر یونایتد، رئال مادرید، اسپورتینگ لیسبون و یوونتوس موفق به زدن ۹۰۰ گل شده بود اما مهم آن است که تاریخ می‌گوید، او در خاک عربستان (احتمالاً) به ۱۰۰۰ گل رسمی رسید. پیام کریس در اینستاگرام و شبکه اجتماعی ایکس واضح بود: «النصر برای همیشه». و با ۲۰۰ میلیون یورو در سال، این مسیر بسیار هموارتر به‌نظر می‌رسد.

چهره

معادی و سه سینماگر ایرانی در آکادمی اسکار

آکادمی علوم و هنرهای سینمایی آمریکا از ۵۳۴ هنرمند برای عضویت دعوت کرده که نام چهار سینماگر ایرانی نیز در میان آن‌ها به‌چشم می‌خورد. سعید روستایی و پیمان معادی، حسین ملایمی و شیرین سوهانی از جمله افرادی هستند که اخیراً به این فهرست اضافه‌شدند. حسین ملایمی و شیرین سوهانی سازندگان انیمیشن برنده اسکار «در سایه سرو» هستند. پیشتر پویان آقابابایی فیلمبردار فیلم «دانه انجیر معابد»، علی قاضی فیلمبردار آثاری مانند «قهرمان»، کسری فراهانی طراح صحنه ایرانی الاصل آثاری مانند «کاپیتان مارول» نیز به عضویت آکادمی اسکار درآمده بودند. سعید روستایی کارگردان و نویسنده آثاری مانند «ابد و یک روز» و «متری شیش‌ونیم» است. او برای «متری شیش‌ونیم» برنده سیم‌رغ‌بلورین بهترین فیلم از دیدگاه تماشاگران شده است. روستایی برای فیلم «برادران لیل» جایزه فیپرشی جشنواره فیلم کن را در سال ۲۰۲۲ گرفته است. پیمان معادی نیز چهره بین‌المللی بازیگری ایران است که علاوه بر حضور در فیلم‌ها و سریال‌های داخلی و خارجی، همکاری نزدیکی با روستایی دارد. او برای فیلم «جدایی نادر از سیمین» جایزه خرس نقره‌ای بهترین بازیگر مرد را از جشنواره برلین دریافت کرده است.

کتابخانه

جامعه‌شناسی به زبانی ساده اما دقیق

کتاب «جامعه‌شناسی» آنتونی گیدنز، یکی از مشهورترین و مورد توجه‌ترین آثار به‌خصوص در زمینه آموزش دانش جامعه‌شناسی است و از همان سال ۱۹۸۳ که منتشر شد، به کتاب درسی بسیاری از دانشجویان این رشته بدل شد. طی ۴۰ سال اخیر عرضه ویراست‌های جدیدی از این کتاب نیز مدنظر مولفان بوده و در سال ۲۰۲۰ نهمین ویراست این اثر منتشر شد. اینک تر جمه کامل ویراست نهم این کتاب با ترجمه هوشنگ ناییب در ۲۲ فصل و ۹۰۵ صفحه به فارسی به چاپ رسیده است. نویسندگان این ویراست هدف از آن را الهام‌بخشی به نسل جدیدی از جامعه‌شناسان از طریق ارائه پاره‌ای از مهمترین و جالب‌ترین تحقیقات اجتماعی در زمینه موضوعات این رشته از محیط‌زیست، کار و نابرابری‌ها گرفته تا رسانه‌ها، جنگ، سلامت و مسائل جنسیتی دانسته‌اند و از بحث انتزاعی و زبان نامفهوم نیز پرهیز کرده‌اند تا خوانندگان این بحث‌ها هر چه بهتر در این حوزه‌ها تأمل کنند.

جامعه‌شناسی (ویراست نهم)

نویسنده: آنتونی

گیدنز و فیلیپ ساتن

مترجم:

هوشنگ ناییب

نشر: نی

تاریخ

بمب‌گذاری در حزب جمهوری اسلامی

شب‌انگاه ۷هفتم تیرماه ۱۳۶۰ آیت‌الله بهشتی، رئیس وقت دیوان عالی کشور و بیش از ۷۰ نفر از مقامات و چهره‌های برجسته سیاسی از جمله چهار وزیر، چندمعاون وزیر، ۲۷ نماینده مجلس و جمعی از اعضای حزب

جمهوری اسلامی، در جریان انفجار مقر اصلی این حزب به شهادت رسیدند. این حادثه شش‌روز پس از عزل بنی‌صدر از ریاست‌جمهوری صورت گرفت. سه‌روز قبل از وقوع این حادثه، محمدجواد قدیری، عضو کادر مرکزی سازمان مجاهدین خلق و طراح اصلی انفجار مسجد ابوذر که در آن آیت‌الله خامنه‌ای، امام‌جمعه وقت تهران مورد سوءقصد قرار گرفت، به دوستان خود با اطمینان خبر داده بود که «روز هفتم تیرماه» کار یکسره خواهد شد. عامل انفجار هفتم تیرماه، محمدرضا کلاهی، دانشجوی رشته برق دانشگاه علم و صنعت بود که پس از پیروزی انقلاب به سازمان مجاهدین خلق پیوست و حافظ این عضویت، ابتدا پاسدار کمیته انقلاب اسلامی خیابان پاستور شد و بعد با هدایت سازمان، به داخل حزب جمهوری اسلامی راه پیدا کرد. او در حزب ارتقاء یافت و علاوه بر مسئولیت حفاظت حزب، مسئول دعوت‌های رای کنفرانس‌ها و جلسات شد. قابل ذکر است، بعضی منابع عاملیت این ترور را گروه فرقان می‌دانند